

Az Alkotmánybíróság döntésének tájékoztató jelleggel közzétett, nem hivatalos szövege. A hivatalos közzétételre a Magyar Közlönyben, illetve az Alkotmánybíróság Határozatai című hivatalos lapban kerül sor.

IV/2267/2024.

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

végzést:

Az Alkotmánybíróság a Kecskeméti Törvényszék 6.Pkf.20.246/2024/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

Indokolás

- [1] 1. A személyesen eljáró indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panaszt terjesztett elő, melyben a Kecskeméti Törvényszék 6.Pkf.20.246/2024/. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte, a Bajai Járásbíróság 15.Pk.50.506/2023/9. számú végzésére is kiterjedő hatállyal. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában az Abtv. 61. § (1) bekezdésének megfelelően kérte a Kecskeméti Törvényszék végzése végrehajtásának felfüggesztését is.
- [2] 1.1. Az alkotmányjogi panasz alapját képező egyedi ügyben megállapított tényállás szerint az indítványozó és a kérelmezett édesanya kapcsolatából két gyermek született (2019-ben és 2020-ban). A bíróság 15.P.20.668/2021/116. számú ítéletével a kérelmezett édesanyát jogosította fel a szülői felügyelet gyakorlására, és szabályozta az indítványozó gyermekekkel való kapcsolattartását, az elsőfokú határozat (a Kecskeméti Törvényszék 1.Pf.21.507/2022/10. számú ítélete folytán) 2022. december 14. napján emelkedett jogerőre. A jogerős ítélet alapján az indítványozó az egyik gyermekével 2023. augusztus 7. és augusztus 20. között, a másik gyermekével pedig 2023. augusztus 14. és augusztus 20. között volt jogosult időszakos kapcsolattartásra.
- [3] 1.2. Az indítványozó 2023. augusztus 28. napján kérelmet terjesztett elő a kapcsolattartásra vonatkozó határozat végrehajtása iránt, tekintettel arra, hogy a kérelmezett édesanya az indítványozó kifejezett kérése ellenére sem adta át a gyermekek személyazonosító igazolványát, ezért állítása szerint a tervezett nyaralást le kellett mondania. A Bajai Járásbíróság 15.Pk.50.392/2023/8. számú végzésével az indítványozó kérelmének részben helyt adott, elrendelte a kapcsolattartásra

vonatkozó határozatban foglaltak végrehajtását és felhívta a kérelmezett édesanyát, hogy a gyermekek személyazonosító igazolványait készíttesse el, és az elkészültét követően a kapcsolattartás idejére adja azokat át az indítványozónak. A Kecskeméti Törvényszék 2023. december 6. napján kelt 6.Pkf.21.587/2023/2. számú végzésével az elsőfokú határozatot helybenhagyta.

- [4] 1.3. Az indítványozó 2023. november 13. napján bejelentette, hogy a kérelmezett édesanya nem tett eleget a Bajai Járásbíróság fenti végzésében foglaltaknak, mert továbbra sem adja át számára a gyermekek személyazonosító igazolványait. A kérelmezett édesanya a kérelem elutasítását kérte. Előadta, hogy az igazolványokat 2023. november 8. napján (azaz az indítványozó kérelmének előterjesztését megelőzően) megigényelte, azokat néhány nappal később kézhez is kapta, és azóta minden kapcsolattartás alkalmával átadja azokat az indítványozónak. A bíróság felhívására a kérelmezett édesanya ez utóbbi állítását az indítványozó is megerősítette.
- [5] A Bajai Járásbíróság megállapította, hogy bár a kérelmezett édesanya a 15.Pk.50.392/2023/8. számú végzést 2023. október 3. napján vette át, mely időponthoz képest a végzésben megjelölt harminc napos határidőn túl gondoskodott a gyermekek személyazonosító okmányainak elkészítéséről, azonban az okmányok az indítványozó kérelmének előterjesztését megelőzően már elkészültek, azokat pedig a kérelmezett édesanya a fenti végzésben foglaltak szerint a kapcsolattartások alkalmával átadja az indítványozónak. Figyelemmel arra, hogy a bírósági polgári nemperes eljárásokban alkalmazandó szabályokról, valamint egyes bírósági nemperes eljárásokról szóló 2017. évi CXVIII. törvény (a továbbiakban: Bnptv.) szerinti jogkövetkezmények alkalmazásának célja a kötelezettség teljesítésének elmozdítása, nem pedig a kérelmezett szankcionálása, a bíróság pedig meggyőződött a kötelezettség kérelmezett édesanya általi teljesítéséről, ezért a Bajai Járásbíróság az indítványozó kérelmét elutasította.
- [6] 1.4. Az indítványozó fellebbezése alapján másodfokon eljáró Kecskeméti Törvényszék 6.Pkf.20.246/2024/2. számú, 2024. március 5. napján kelt végzésével az elsőfokú bíróság végzését helybenhagyta. A másodfokú bíróság végzésében arra a következtetésre jutott, hogy az elsőfokú bíróság a tényállást megfelelően feltárta, és az irányadó jogszabályi rendelkezések helytálló alkalmazásával megalapozottan utasította el az indítványozó kérelmét. A Kecskeméti Törvényszék végzésében kifejezetten egyetértett az elsőfokú bíróság azon megállapításával, miszerint a Bnptv. szerinti jogkövetkezmények célja a kötelezettségek teljesítésének előmozdítása, és nem a kérelmezett megbüntetése. Tekintettel arra, hogy a kérelmezett édesanya a kötelezettségét (még ha határidőn túl is, de még a kérelem elbírálását megelőzően, önkéntesen) teljesítette, ezért az indítványozó kérelme okafogyottá vált (Kecskeméti Törvényszék végzése, Indokolás [14]).

- [7] 1.5. Az indítványozó ezt követően terjesztette elő az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panaszát, melyben a Kecskeméti Törvényszék 6.Pkf.20.246/2024/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte, a Bajai Járásbíróság 15.Pk.50.506/2023/9. számú végzésére is kiterjedő hatállyal. Az alkotmányjogi panasz szerint a támadott bírói döntések sértik az Alaptörvény L) cikk (1) bekezdését, az R) cikk (1)-(3) bekezdéseit, a VI. cikk (1) bekezdését, a XVI. cikk (1)-(3) bekezdéseit, a XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdéseit, valamint a 28. cikket.
- [8] Az indítványozó álláspontja szerint kétségtelenül megállapítható, hogy a kérelmezett édesanya a személyazonosító igazolványok elkészítésére kapott harmincnapos határidőt elmulasztotta. A Bnptv. 22/D. § (2) bekezdés a) pontja értelmében a teljesítés önhibából történő elmaradása esetén a bíróság minden esetben köteles a gyámhatóság megkeresésére a gyermek védelmében szükséges intézkedések megtétele érdekében, a bíróságot mérlegelési jogkör pedig csak a b)-e) pontok szerinti jogkövetkezmények körében illeti meg. Az indítványozó szerint mindez azt jelenti, hogy az eljáró bíróságok nem az irányadó jogszabályoknak megfelelő döntést hoztak, ami jelen esetben az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdése és 28. cikke sérelmére vezetett.
- [9] Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése az alkotmányjogi panasz szerint részben azért sérült, mert az eljáró bíróságok nem függetlenül, pártatlanul jártak el, hanem a kérelmezett édesanya irányába elfogultak voltak, részben pedig azért, mert a bíróságok fenti, a Bnptv. rendelkezéseit figyelmen hagyó jogértelmezése nem csupán *contra legem*mé, hanem egyben *contra constitutionem*mé is vált, hiszen a bíróságok túllépték az őket az Alaptörvény 28. cikke alapján megillető értelmezési mozgástér alkotmányos kereteit, és nem ismerték fel az előttük folyamatban levő ügy alapjogi relevanciáját sem.
- [10] Az Alaptörvény R) cikk (1) és (2) bekezdésének sérelmét az indítványozó azért állítja, mert a bíróságok nem érvényesítették eljárásuk során az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogait.
- [11] Az alkotmányjogi panasz az Alaptörvény L) cikk (1) bekezdése, R) cikk (3) bekezdése, XVI. cikk (1) és (3) bekezdése, továbbá XXVIII. cikk (7) bekezdése sérelmére vonatkozó önálló indokolást nem tartalmaz.
- [12] Az indítványozó alkotmányjogi panaszában az Abtv. 61. § (1) bekezdésének megfelelően kérte a Kecskeméti Törvényszék végzése végrehajtásának felfüggesztését is.
- [13] 2. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság először az alkotmányjogi panasz befogadásáról dönt.
- [14] 2.1. Az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerint az Abtv. 27. § szerinti alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül lehet írásban benyújtani. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó a Kecskeméti

Törvényszék végzését 2024. április 8. napján vette át, mely időponthoz képest alkotmányjogi panaszát határidőben, 2024. május 9. napján terjesztette elő. Az indítványozó jogosultnak és érintettnek tekinthető, ugyanis az alkotmányjogi panasz alapját képező bírósági eljárás kérelmezője volt. Az indítványozó a rendelkezésére álló jogorvoslati lehetőségeket kimerítette, így az indítvány e tekintetben is megfelel a törvényi feltételeknek.

- [15] 2.2. Az Abtv. 27. § (1) bekezdése értelmében alkotmányjogi panasz Alaptörvényben biztosított jog sérelmére hivatkozással terjeszthető elő. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint az Alaptörvény L) cikk (1) bekezdése, R) cikk (1)-(3) bekezdései és 28. cikke az alkotmányjogi panaszok elbírálása szempontjából nem tartalmaznak Alaptörvényben biztosított jogot {valamennyi itt említett alaptörvényi rendelkezésre összefoglalóan lásd például: 3244/2024. (VII. 5.) AB határozat, Indokolás [16]}. Az alkotmányjogi panasz ezért ezen elemeiben nem teljesíti az Abtv. 27. § (1) bekezdés a) pontja törvényi követelményét.
- [16] 2.3. Az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt akkor fogadhatja be, ha az határozott kérelmet tartalmaz. Az Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) pontja értelmében a kérelem akkor határozott, ha megjelöli az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét, az e) pont értelmében pedig a kérelemnek egyértelmű indokolást kell tartalmaznia arra nézve, hogy a sérelmezett jogszabály vagy bírói döntés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezéseivel.
- [17] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz az Alaptörvény XVI. cikk (1), (2) és (3) bekezdéseivel, valamint XXVIII. cikk (7) bekezdésével összefüggésben egyáltalán nem tartalmaz indokolást. Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése szerinti tisztességes bírósági eljáráshoz való jog körében az indítványozó csupán általánosságban állítja a független és pártatlan bírósághoz való jog sérelmét, anélkül azonban, hogy az állított alaptörvényt sértést alkotmányjogilag értékelhető indokolással összefüggésbe hozta volna a támadott bírósági döntésekkel, illetőleg az alkotmányjogi panaszra okot adó eljárás egyéb irataival. Az alkotmányjogi panasz ugyancsak nem tartalmaz alkotmányjogilag értékelhető indokolást az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdése állított sérelmével összefüggésben, figyelemmel arra a tényre, hogy az alkotmányjogi panaszra okot adó ügyben megállapított tényállás szerint a kérelmezett édesanya a gyermekek személyazonosító igazolványainak elkészítésére és átadására vonatkozó kötelezettségét már az elsőfokú bíróság végzésének meghozatalát megelőzően önként teljesítette, az indítványozó pedig nem a gyermekeivel való kapcsolattartás körében, hanem a kérelmezett édesanya szankcionálása körében adott elő alkotmányjogi panaszában a támadott bírói döntésekkel közvetlenül összekapcsolható érvelést. Az alkotmányjogi panasz ezért ezekben az elemeiben nem teljesíti a határozott kérelem Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) és e) pontja követelményét.

- [18] 2.4. Az alkotmányjogi panasz (a támadott bírói döntések állított önkényessége, *contra constitutionem* tartalma körében) a XXVIII. cikk (1) bekezdésével összefüggésben a határozott kérelem követelményét teljesíti.
- [19] 2.5. Az Abtv. 29. §-a értelmében az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételye vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés felvetése esetén fogadható be. E befogadhatósági feltételek vagylagos jellegűek, így azok fennállását az Alkotmánybíróság külön-külön vizsgálja {3/2013. (II. 14.) AB határozat, Indokolás [30]}.
- [20] 2.5.1. Az alkotmányjogi panasz az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésével összefüggésben nem fogalmaz meg alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést, figyelemmel az alkotmányjogi panasz tartalmára és az Alkotmánybíróság irányadó gyakorlatára.
- [21] 2.5.2. Az Alkotmánybíróság következetes, az Alaptörvény 24. cikk (1) bekezdésére visszavezethető gyakorlata szerint az alkotmányjogi panasz nem tekinthető a bírósági szervezeten belül jogorvoslattal (már) nem támadható bírósági határozatok által okozott valamennyi jogsérelem orvoslása eszközének, azaz ez a jogorvoslat nem jelenti a rendes bíróságok jogalkalmazási gyakorlatának általános felülvizsgálatát, aminek következtében az Alkotmánybíróság burkoltan negyedfokú bírósággá válna {lásd: 3198/2013. (X. 22.) AB végzés, Indokolás [22]}. Az Alkotmánybíróság gyakorlata abban is következetes, hogy a tényállás megállapítása, a bizonyítékok értékelése, illetve a jogszabályok értelmezése a bíróságok hatáskörébe tartozó feladat, melyet az Alkotmánybíróság nem vonhat magához, csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki, ellenkező esetben egyfajta „szuperbíróságként”, a meglévők melletti újabb hagyományos jogorvoslati fórumként járna el {legutóbb például: 3283/2024. (VII. 24.) AB végzés, Indokolás [20]}. Az Alkotmánybíróság állandó gyakorlata szerint a jogszabályok értelmezése alapvetően az egyedi ügyekben eljáró hatóságok és bíróságok feladata, az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki, ami nem adhat alapot számára minden olyan esetben történő beavatkozásra, amikor vélt vagy esetleg valós jogszabálysértő jogalkalmazásra került sor {3198/2013. (X. 22.) AB végzés, Indokolás [22]}. Ebből következően a bírói döntés alaptörvény-ellenességének vizsgálata során az Alkotmánybíróság attól is tartózkodik, hogy a bíróságok felülbírálati jogköréhez tartozó szakjogi vagy kizárólag törvényértelmezési kérdésekben állást foglaljon {3028/2014. (II. 17.) AB végzés, Indokolás [12]}. E körben ugyanakkor az Alkotmánybíróság arra is utal, hogy az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése szerinti tisztességes bírósági eljáráshoz való jog részét képező indokolási kötelezettség alkotmányos követelményéből az fakad, hogy a bíróság döntésének indokairól az eljárási törvényeknek megfelelően köteles számot adni {lásd például: 3370/2023. (VII. 19.) AB végzés, Indokolás [27]}.

- [22] Az Alkotmánybíróság a jelen esetben megállapította, hogy az indítványozó alkotmányjogi panaszában valójában az eljáró bíróságok azon jogértelmezését vitatja, miszerint az alkotmányjogi panaszra okot adó ügyben nem kerülhet sor a Bnptv. szerinti jogkövetkezmények alkalmazására a kérelmezett édesanyával szemben. Az eljáró bíróságok ugyanakkor az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdéséből fakadó indokolási kötelezettségüknek eleget téve, alkotmányjogi értelemben kellő részletességgel indokolták meg azon álláspontjukat, hogy miért utasítják el az indítványozó kérelmét, és miért nincs helye a kérelmezett édesanyával szemben a Bnptv. szerinti jogkövetkezmények alkalmazásának. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában ugyan részletesen bemutatta, hogy a támadott, rá nézve hátrányos bírói döntéseket miért tartja törvénytörőnek (*contra legemnek*), azonban az alkotmányjogi panasz arra vonatkozóan már nem tartalmaz alkotmányjogi szempontú indokolást, hogy a támadott bírói döntések miért váltak egyben az alaptörvény-ellenesség szintjét is elérően önkényessé, *contra constitutionem*, többek között a 20/2017. (VII. 18.) AB határozatban foglaltaknak megfelelően. Ezen tényállás-megállapítási, bizonyíték-értékelési, illetőleg szakjogi-törvényértelmezési kérdés felülbírálatára ugyanakkor az Alkotmánybíróságnak (következetes gyakorlatának megfelelően) nincs hatásköre. Az alkotmányjogi panaszban foglaltak éppen ezért nem vetették fel a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét.
- [23] 2.5.3. Az Alkotmánybíróság a fentiekre tekintettel ezért arra a következtetésre jutott, hogy az alkotmányjogi panasz sem alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést nem fogalmaz meg, sem pedig a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét nem veti fel, ekként az alkotmányjogi panasz nem teljesíti az Abtv. 29. §-a szerinti vagylagos befogadhatósági feltételek egyikét sem.
- [24] 3. Mindezen szempontokra figyelemmel az Alkotmánybíróság – az Abtv. 56. § (1)-(3) bekezdése és az Ügyrend 5. § (1) bekezdése szerint eljárva – az alkotmányjogi panasz befogadását az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *a)* és *h)* pontja alapján visszautasította.
- [25] 4. Az alkotmányjogi panasz visszautasítására tekintettel az Alkotmánybíróságnak nem kellett döntenie az Abtv. 61. § (1) bekezdése szerinti végrehajtás felfüggesztése tárgyában előterjesztett kérelemről {hasonlóan például: 3369/2023. (VII. 19.) AB végzés, Indokolás [35]}.

Budapest, 2024. december 10.

Dr. Patyi András s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Lomnici Zoltán s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szabó Marcel s. k.,
előadó alkotmánybíró